

คุณูปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นการวิจัยเรื่อง การนำนโยบายการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยของกรุงเทพมหานคร ไปปฏิบัติ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เสริมด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ หน่วยวิเคราะห์ของการวิจัยเชิงปริมาณประกอบด้วย เจ้าหน้าที่เทศกิจประจำสำนักงานเขต ในกรุงเทพมหานคร 12 สำนักงานเขต ผู้ค้าหาบเร่แผงลอย ในเขตตัวอย่างทั้ง 12 เขต และประชาชนที่เป็นผู้ซื้อ และผู้ใช้ทางเท้าในเขตตัวอย่างทั้ง 12 เขต ขนาดตัวอย่าง 163, 198 และ 356 คนตามลำดับ รวม 717 คน การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการรวบรวมเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงประจำสำนักงานเขต และผู้เชี่ยวชาญ รวม 25 คน กรณีศึกษาอีก 2 กรณี โดยใช้การสังเกต สัมภาษณ์ สอบถาม และวิจัยเอกสาร

ปัจจัยที่ทำการศึกษาประกอบด้วย ปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระคือ 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่ (1) นโยบาย ประกอบด้วยตัวชี้วัดคือ ความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความชัดเจนของเป้าหมาย และความพอเพียงของทรัพยากร (2) เจ้าหน้าที่เทศกิจ ประกอบด้วยตัวชี้วัดคือ ความรู้ความสามารถ ความตั้งใจจริง การปรับตัว และ (3) ประชาชน

กลุ่มเป้าหมาย (ผู้ค้า ผู้ซื้อและผู้ใช้ทางเท้า) ประกอบด้วยตัวชี้วัดคือ ความต้องการ การยอมรับ และการมีส่วนร่วม ส่วนปัจจัยที่เป็นตัวแปรตามคือ ผลของการนำนโยบาย การจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติ ประกอบด้วยตัวชี้วัด คือ (1) ความเป็นระเบียบ (2) ความสะอาด (3) ความสวยงาม และ (4) ความสมประโยชน์ และผลลัพธ์ทางด้านประโยชน์และโทษของประชากรกลุ่มเป้าหมายตัวชี้วัด คือ (1) ตรงกลุ่ม (2) เสมอภาคและเป็นธรรม และ (3) ความพึงพอใจ

ผลที่ได้จากการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยรวมพบว่า ปัจจัยหลัก และตัวชี้วัดทุกตัว (ยกเว้นการมีส่วนร่วมของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย) มีอิทธิพลต่อผล และผลลัพธ์ของการนำนโยบายการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติ และปัญหาอุปสรรคที่เป็นปัญหาใหญ่ที่ทำให้การนำนโยบายการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอย กรุงเทพมหานครไปปฏิบัติไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร หรือสำเร็จแค่บางส่วน และบางพื้นที่เท่านั้น เนื่องจาก นโยบายดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน ทั้งเรื่องของขนาด ความหนาแน่นของประชากร ที่ทำให้การจัดระเบียบดังกล่าวยากง่ายแตกต่างกัน ส่วนปัญหาในด้านอื่น ๆ เช่น ความพอเพียงของทรัพยากรบุคคล และวัสดุอุปกรณ์ ก็เนื่องจากสภาพของพื้นที่เขตที่แตกต่างกันเช่นกัน และเรื่องของประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งผู้ค้า ผู้ซื้อและผู้ใช้ทางเท้าในแต่ละเขตก็มีความต้องการแตกต่างกัน หากประชากรในพื้นที่เขตใดมีความหนาแน่นสูง ความต้องการซื้อสินค้าก็ย่อมสูงขึ้นตามไปด้วย ทำให้ผู้ค้าต้องแย่งพื้นที่ค้ากันอย่างหนัก ทำให้การจัดระเบียบของเจ้าหน้าที่เทศกิจยากตามไปด้วย เป็นต้น

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อแรก ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า ความสอดคล้องของนโยบายต่อสภาพของปัญหา ความชัดเจนในเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของนโยบาย และความพร้อมของทรัพยากร มีอิทธิพลต่อผลของการนำนโยบายการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติ ผลการทดสอบสมมติฐานข้อสอง พบว่า ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (เจ้าหน้าที่เทศกิจ) ในด้านความรู้ความสามารถ ความตั้งใจจริง และการปรับตัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ

ผลของการนำนโยบายการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อสาม พบว่า ปัจจัยด้านตัวผู้ซื้อ ผู้ขาย และผู้ใช้
ทางเท้า ในด้านความต้องการ การยอมรับ มีอิทธิพลทางบวก และสามารถอธิบายผลของ
การนำนโยบายการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมไม่มีอิทธิพลต่อผลของการนำนโยบาย
การจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติ

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อสี่ พบว่า ชุดปัจจัยซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ฝ่าย-
ปฏิบัติ และประชาชนกลุ่มเป้าหมาย จะมีอิทธิพลทางบวก และสามารถอธิบายผลของ
การนำนโยบายการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อห้า พบว่า ชุดปัจจัยซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่
ฝ่ายปฏิบัติ และประชาชนกลุ่มเป้าหมาย จะสามารถอธิบายถึงผลลัพธ์ของการนำ
นโยบาย การจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยที่ได้จากทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณไปในทิศทางเดียวกัน
ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกันว่าถูกต้อง ดังนั้น การนำนโยบายการจัดระเบียบ
หาบเร่แผงลอยกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จในทุกยุคทุกสมัยต้องให้
ความสำคัญกับปัจจัยที่สามารถอธิบายผลการนำนโยบายการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอย
กรุงเทพมหานครไปปฏิบัติ ทั้ง 3 ปัจจัยหลัก ข้างต้นอย่างจริงจัง

In carrying out this investigation, the researcher adopted quantitative research methods, which were supplemented by those of a qualitative nature. The subjects of analytic investigation were 163 city law enforcement officials working in twelve district offices in Bangkok Metropolis, 198 street vendors in twelve districts, and 356 consumers and pedestrians in twelve districts for a total of 717 subjects. The qualitative research involved the analysis of a collection of documents, interviews with twenty-five high-ranking administrators at district offices and experts. In addition, there were two case studies in the course of which observations were made and interviews conducted in addition to investigatory and documentary research.

The factors studied consisted of three independent variables, viz., (1) the policy invoking indicators relevant to the problem, the clarity of goals, and the sufficiency of resources; (2) the indicators of competency, commitment and adjustment pertaining to city law enforcement officials; and (3) the needs, acceptance and participation of the target group population (vendors, consumers, and pedestrians).

A dependent variable was derived from the results stemming from the implementation of the Bangkok Metropolitan Administration's street vending policy, the indicators of which were (1) order; (2) cleanliness; (3) beauty; and (4) benefits. Another dependent variable was the effects on the target population in regard to the accrual of advantages and disadvantages, the indicators of which were (1) the effects on the direct target group; (2) equality and fairness; and (3) satisfaction.

Overall, the findings from the qualitative investigation indicate that major factors and all indicators (except the participation of the target group population) influenced the effects and impact of the implementation of Bangkok Metropolitan Administration's street vending policy.

Major problems in or obstacles to the implementation of this policy stem from circumstances in which some areas witnessed unsuccessful or partially successful implementation. In some cases, this was because the policy did not completely fit the problem situation in view of differences in the size and density of the population concerned. In some areas it was easy to implement the street vending policy, but in others it was difficult to do so.

In regard to other problems such as the sufficiency of human resources and equipment, it was found that problems were brought about by variations in specific conditions from area to area. The target population of vendors, consumers, and pedestrians in each area additionally displayed differences in needs. The population density in certain areas was so high that there were greater needs for purchasing goods in comparison to other areas. The upshot was that vendors hotly competed for vending space, a state of affairs making it more difficult for city law enforcement officials to enforce the street vending policy.

The results of testing the first hypothesis through qualitative analysis indicates that the relevancy of the policy to the problem, the clarity of goals and the objectives of the policy, and the readiness to bring to bear appropriate resources influenced the implementation of Bangkok Metropolitan Administration's street vending policy.

In testing the second hypothesis, it was found that the factor of the officials who carried out the policy (city law enforcement officials) in the aspects of competency, commitment, and adjustment was positively correlated with the results of the implementation of Bangkok Metropolitan Administration's street vending policy at a statistically significant level of .01.

In reference to the third hypothesis, it was found that the factor of consumers, vendors and pedestrians in the aspect of needs and acceptance positively influenced and was explanatory of the results of the implementation of the Bangkok Metropolitan Administration's street vending policy at the

statistically significant level of .01. However, the factor of participation bore no influence on the implementation of Bangkok Metropolitan Administration's street vending policy.

Regarding the fourth hypothesis, it was found that the factors consisting of the performances of officials and the target population bore a positive influence and was explanatory of the results of the implementation of the policy under study at the statistically significant level of .05.

In testing the fifth hypothesis, it was found that the factors pertaining to the performances of officers and the members of the target group were explanatory of the results of the implementation of the policy under study at the statistically significant level of .05.

Determined by both qualitative and quantitative research methods, the findings point in the same direction and mutually support one another, thereby indicating they are accurate.

Therefore, successful implementation of Bangkok Metropolitan Administration's street vending policy must presuppose assiduously and incessantly paying serious heed to all three of these explanatory factors.